
Skandaproktam Sadashivavigrahavarnanam

स्कन्दप्रोक्तं सदाशिवविग्रहवर्णनम्

Document Information

Text title : Skandaproktam Sadashivavigrahavarnanam

File name : skandaproktaMsadAshivavigrahavarNanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | IshvarAkhyah dashamAMshaH | adhyAyaH 36 | 1-30||

Latest update : September 8, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 10, 2024

sanskritdocuments.org

સ્કન્દપ્રોક્તં સદાશિવવિગ્રહવર્ણનમ્

(શિવરહસ્યાન્તર્ગતે ઈશ્વરાખ્યે)

- જૈગીષવ્યસ્કન્દસંવાદે -

સ્કન્દ ઉવાચ ।

શિવેનોક્તં સમાસેન દેવ્યૈ દેવેન કીર્તિતમ્ ।

શૃણુષ્વ મુનિભિઃ સાર્ધં ગણૈઃ સુરગણૈઃ સહ ॥ ૧ ॥

પુરા કલ્પાન્તરે શમ્ભુઃ સૃષ્ટ્યુપાયમચિન્તયત્ ।

પગ્થાનનઃ સ્વયં જાતો માયાસ્વીકૃતવિગ્રહઃ ॥ ૨ ॥

તેજોરાશિઃ સ્વપ્રકાશઃ સ્વભાસા ભાસયગ્જગત્ ।

વદનાનિ મહેશસ્ય પ્રાદુરાસન્ સમન્તતઃ ॥ ૩ ॥

પ્રાક્ષપ્રત્યક્ષક્ષિણોદીચ્યાં ઊર્ધ્વં વર્ણૈશ્ચ પગ્થભિઃ ।

ત્ર્યક્ષાણિ ત્ર્યાભગ્ગેન્દ્રશેખરાણિ સમન્તતઃ ॥ ૪ ॥

તમપૂર્વમુખં સૌમ્યં શુદ્ધસ્ફટિકસન્નિભમ્ ।

બાલેન્દુમકુટે ત્ર્યક્ષં સુસ્મિતં કરુણાધિકમ્ ॥ ૫ ॥

વિરાટ તતઃ પ્રાદુરભૂત્રકારાત્મા પ્રજાપતિઃ ।

ભૂરભૂચ્ય તતો વિપ્ર પ્રતિષ્ઠા શાશ્વતી તતઃ ॥ ૬ ॥

સ એવ ભગવાન્ બ્રહ્મા લોકસર્ગે પિતામહઃ ।

અઘોરં દક્ષિણં વક્રં પ્રાદુરાસીન્મહેશિતુઃ ॥ ૭ ॥

દંષ્ટ્રાકરાલભુકુટીનિટાલાક્ષં જગત્પ્રભુમ્ ।

ઇન્દ્રનીલસમાકારં ત્ર્યક્ષં બાલેન્દુભૂષિતમ્ ॥ ૮ ॥

સ્વરાગાખ્યસ્તતો રુદ્રઃ શૂલહસ્તો વિનિર્ગતઃ ।

મકારવાચ્યો ભગવાન્ જ્યોતિષામયનસ્તદા ॥ ૯ ॥

ઊધસધોજાતમુખં શમ્ભો શારદામ્ભોદસચ્ચવિ ।

दीप्तत्रिणयनं सोमधामसामिशिषं मुने ॥ १० ॥
 सम्राडाभ्यस्ततो विष्णुः शिकारादुद्धूतः ।
 आपस्तस्मात्समुद्भूता लोके सर्गे पुरा मुने ॥ ११ ॥
 वामदेवमुष्णं शम्भोः प्रादुर्भूतं तदावशात् ।
 पद्मरागसमप्राप्यं भावेन्दुकृतशेखरम् ॥ १२ ॥
 अक्षं प्रसन्नवदनं वकाराभ्यादपीश्वरः ।
 वायुः प्राणशरीरात्मा जगतां सम्भूतः ॥ १३ ॥
 ईशानाभ्यं मुष्णं शम्भोः पर्वशर्वरिनाथवत् ।
 त्रिलोचनं यन्द्रयूडमुदभूयाद्वैवतम् ॥ १४ ॥
 सदाशिवोपकाराय प्रादुर्भूतो मधेश्वरात् ।
 पञ्चब्रह्ममयाकारा मूर्तयोऽमी मधेशितुः ॥ १५ ॥
 तुरीयाय तदोङ्कारः प्रादुर्भूतोऽर्थवाचकः ।
 पञ्च सादाभ्युपास्ते शिववक्त्राद्विनिर्गताः ॥ १६ ॥
 जगतामुपकाराय ब्रह्मविष्णुमधेश्वराः ।
 सदाशिवश्चेश्वरश्च पञ्चब्रह्माणोऽत्यमी ॥ १७ ॥
 सृष्टिस्थित्युपसंहारतिरोधानानुदर्शकाः ।
 पञ्चाक्षरोद्भवश्चेत्यमुद्धूतः सवान् मुने ॥ १८ ॥
 मुखादिक्रमतःपूर्वं शम्भोरम्भोजसम्भवः ।
 नियुक्तः सृष्टिकरणे पालने याम्बुजेष्वराः ॥ १९ ॥
 रुद्रः संहरणे युक्तो नियुक्तः शूलपाणिना ।
 तिरोधानेऽस्य जगत ईश्वरो विनियोजितः ॥ २० ॥
 सदाशिवोऽनुग्रहणे जगतोऽस्य नियोजितः ।
 मण्डदेवेन विप्रेन्द्र भूतादिक्रमवर्णितैः ॥ २१ ॥
 अते हि पशवः प्रोक्ताः पतिरेषां मधेश्वरः ।
 प्राणवस्यार्थं एवेह अन्ये सर्वे क्रमेश्वराः (?) ॥ २२ ॥
 प्रकाश्यः सर्ववर्णानां शिव एव मधेश्वरः ।
 पञ्चाक्षरमिदं श्रौतं शतरुद्रीयमध्यगम् ॥ २३ ॥

વામદેવોડસ્ય ઋષિરાટ્ પડ્ક્તિશ્છન્દઃ પ્રકીર્તિતમ્ ।
સદાશિવોડસ્ય દેવો હિ “અં” બીજં શક્તિરું (“ઉં”) મુને ॥

બ્રહ્મબીજમિદં મન્ત્રં મં કીલક મુદીરિતમ્ ।
અડ્ગુલીદેહવક્રત્રેષુ ન્યસેત્પગ્ચાક્ષરં મનુમ્ ॥ ૨૫ ॥

ૐ નં તત્પુરુષાય મં અઘોરં પ્રચક્ષતે ।
શિં સઘોજાતકાય વાં વામાયેતિ વા મુને ॥ ૨૬ ॥

યં ઈશાનાયેતિ મુને નમોડન્તેન ન્યસેત્કમાત્ ।
અડ્ગુલીષુ હૃદિન્યાસં કૃત્વાડ્ગેષુ મુનીશ્વર ॥ ૨૭ ॥

સર્વજ્ઞધામ્ને હૃદયં તૃપ્તિધામ્ને શિરસ્તથા ।
શિખામનાદિધામ્ને ચ કવચે ચ સ્વતન્ત્રકમ્ ॥ ૨૮ ॥

અલુપ્તશક્તિધામ્ને ચ નેત્રત્રયમથાસ્રકમ્ ।
અનન્તશક્તિધામ્ને ચેત્યડ્ગન્યાસં ચરેત્કમાત્ ॥ ૨૯ ॥

વ્યાહૃત્યા દિગ્બન્ધનં ચૈવ કૃત્વા મૂલેન રોધયેત્ ।
પ્રજ્ઞાનઘનમાનન્દં કલ્યાણં શિવમવ્યયમ્ ॥ ૩૦ ॥

ધ્યાયેદહમિતિ સ્વસ્થો સ્વસ્થાન્યક્ષાણિ ધારયેત્ ।
ધ્યાયેદેવં વિરૂપાક્ષં ષડક્ષરવિધૌ મુને ॥ ૩૧ ॥

ધ્યાનમ્

બિભ્રદ્દોર્ભિઃ કુઠારં મૃગમભયકરૌ સુપ્રસન્નો મહેશઃ
સર્વાલકુારદીપ્તઃ સરસિજનિલયો વ્યાઘ્રચર્મોત્તરીયઃ ।
ધ્યેયો મુક્તાપરાગદ્ધુતિરમૃતરસાપૂર્ણકુમ્ભાત્કલ્પતઃ
ત્રયક્ષઃ કોટીરકોટીઘટિતતુલિનરોચિઃકલોત્તુડ્ગમૌલિઃ ॥

॥ ઇતિ શિવરહસ્યાન્તર્ગતે સ્કન્દપ્રોક્તં સદાશિવવિગ્રહવર્ણનં સમ્પૂર્ણમ્ ॥

- ॥ શ્રીશિવરહસ્યમ્ । ઈશ્વરાખ્યઃ દશમાંશઃ । અધ્યાયઃ ૩૬ । ૧-૩૦ ॥

- .. shrIshivarahasyam . IshvarAkhyah dashamAMshaH . adhyAyaH 36 . 1-30..

Notes:

Skanda સ્કન્દ describes to Jaigīṣavya જૈગીષવ્ય about the Five Aspects of SadāŚiva સદાશિવ through which He conducts with His Anugraha અનુગ્રહ, the key functions in The Universe

- viz. Sṛṣṭi सृष्टि, Sthiti स्थिति, Upasaṃhāra उपसंहार, Tirodhāna तिरोधान and Anudarśana अनुदर्शन.

Sadāśīva सदाशिव manifests with each of His Five Faces adorned with Three Eyes, facing a specific Direction and representing the respective akṣara अक्षर of the ŚīvaPañcākṣara शिवपञ्चाक्षर i.e. Namaḥ Śīvāya नमः शिवाय - that is found in the middle of the Śatarudrīyam शतरुद्रीयम्. These Five are:

Tatpuruṣa - East - Na-kāra तत्पुरुष - न-कार,

Aghora - South - Ma-kāra अघोर - म-कार,

Sadyojāta - West - Śi-kāra सद्योजात - शि-कार,

Vāmadeva - North - Va-kāra वामदेव - व-कार,

Īśāna - Zenith - Ya-kāra ईशान - य-कार.

Skanda स्कन्द describes about Nyāsa न्यास of the ŚīvaṣaḍakṣaraMantra शिवषडक्षरमन्त्र i.e. Om̐ Namaḥ Śīvāya ॐ नमः शिवाय; with Om̐ ॐ being the Turīya तुरीय.

Proofread by Ruma Dewan

——
Skandaproktam Sadashivavigrahavarnanam

pdf was typeset on September 10, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

